

Lorna Simpson

HAZE

13.5.–8.10.2023

Lorna Simpson

HAZE

13.5.–8.10.2023

Serlachius-museo Gösta

”Luulen, että minulla on kaksi syytä olla taiteilija. Siten saan ääneni kuuluviin, ja toisaalta se on tapa pohtia omia kokemuksiani.”

Yhdysvaltalainen **Lorna Simpson** (s. 1960) on yksi keskeisistä amerikkalaisen nykytaiteen vaikuttajista. Hän on käsitteellisen valokuvataiteen pioneeri ja monialainen kuvataiteilija, joka ammentaa teoksissaan laajasti amerikkalaisen kulttuurin historiasta ja nykypäivästä. *Haze*-näyttely on taiteilijan ensiesiintyminen Pohjoismaissa. Näyttely esittelee Simpsonin viime vuosien tuotantoa painottuen monumentaaliseen jäämaaisemien sarjaan.

Yli 30-vuotisen uransa ajan Simpson on käsitellyt samoja aihepiirejä:

teokset ovat avanneet tärkeää keskustelua identiteetistä, rodusta ja sukupuolesta haastaen perinteisen näkemyksen muistista ja historiasta. Varhaisissa valokuvateoksissaan hän yhdisti kuvaa ja tekstiä tavalla, joka saattoi vihjata väkivaltaan tai traumaan ja joka toi esiin sanojen ja kuvien moniulotteisen luonteen. Simpson on hyödyntänyt valokuvaa koko uransa ajan ja laajentanut tuotantoaan myös muihin tekniikoihin, kuten elokuvaan, videoon, maalaukseen, piirtämiseen ja kuvanveistoon.

”Kokemus teoksen tekemisestä – mitä sen tekemiseen tarvitaan ja miten ajatus teoksesta syntyy – on kaikkein tärkein.”

Minkä linssin läpi katsomme?

Miten identiteettiin, rotuun ja sukupuoleen liittyvät käsitykset rakentuvat? Tämä keskeinen kysymys läpäisee Simpsonin työskentelyn. Aihetta tutkiessaan Simpson kommentoi monitahoisesti läpi historian toistuvia merkityksiä ja esittämisen tapoja.

Näyttelyn nimi *Haze* (utu, usva, sumu) kiinnittää huomiomme tietoiseen havainnointiin – mitä todella näemme ja mitä vain luulemme näkevämmme? Voimme tarkastella menneisyyttä ainoastaan kapeista näkökulmista: arkistoihin, museoihin tai aikakauslehtiin tallennetaan vain pieni otos aineistoja. Totuus on subjektiivista ja voi siten olla syrjivää tai poissulkevaa. Myös ihmisen muisti tekee tepposet, se on tutkitusti muuttuva ja muunneltavissa. Simpsonin taide ei tarjoa selkeitä vastauksia, vaan avaa laajan kentän omille tulkinnoille ja assosiaatioille. Minkälaiset ennakkoluulot vaikuttavat ajatuksiimme ja minkälainen kuvasto on näiden ennakkoluulojen taustalla?

Yksi Simpsonin uran keskeisistä teemoista on ollut suhde historiaan. Näyttelyssä tämä näkyy etenkin *Ebony*- ja *Jet* -aikakauslehtiin käytössä taiteen materiaalina. Nämä vuosina 1945 ja 1951

perustetut lehdet keskittyivät afroamerikkalaiseen elämäntyyliin, kulttuuriin ja politiikkaan kertoen aiheista, jotka eivät muuten olleet edustettuna valtamediassa, esimerkiksi *Life*-aikakauslehdessä. Simpson löysi isoäitinsä aikakauslehtiin kokoelmat vuonna 2010 ja on siitä lähtien käyttänyt niitä kollaasiensa materiaalina. Vintage-lehtiin kautta Simpson avaa näkyväksi representaation historiaa. Haastatteluissa Simpson on kertonut, miten kollaasi on taidemuotona hänelle lähes alitajuista työskentelyä. Alkuperäisestä yhteydestään irrotettuina 1950–70-lukujen mainoskuvat muuttuvat melkein surrealistisiksi ja tulevat samalla avoimiksi uudelleenlaiselle tarkastelulle.

Uusimmissa kollaaseissaan Lorna Simpson on yhdistänyt toisiinsa kaksi yllättävää asiaa: 1950–70-lukujen pin-up-kuvat ja tähtitieteelliset kartat 1800-luvulta tai 1900-luvun alusta. Taiteilija on leikannut mallien kehot irti ja korvannut ne ikkunoilla laajenevaan kosmokseen. Simpsonin hahmot ohittavat ja ylittävät näin fyysisen maailman lait.

Vertauskuvallinen jää

Haze-näyttely esittelee Lorna Simpsonin viime vuosien tuotantoa painottuen monumentaaliseen jäämaalausten sarjaan. Sarjan maalaukset on toteutettu

Lorna Simpson, *Mirror Mirror (osa teoksesta)*, 2023. Kollaasi paperille, 5 osaa. © Lorna Simpson. Taiteilijan ja Hauser & Wirthin omistuksessa.

sekatekniikalla, pohjalla on arkistosta löytyneitä valokuvia ja tekstifragmentteja. Serlachius-museoiden näyttelyssä Simpson esittelee ensimmäistä kertaa näin laajan kattauksen maalauksiaan vuosilta 2017–2021.

Sinisävyiset, abstraktin ja esittävän taiden välimaastoon sijoittuvat maalaukset tuovat ensimmäisenä mieleen sulavat jäätiköt ja johdattelevat ajatukset ilmastomuutokseen. Simpsonille jäämaalauksissa on kyse myös amerikkalaisen yhteiskunnan henkisestä ilmastosta, joka näyttäytyy hänelle entistä synkempänä ja epäystävällisempänä. Jäävuoresta on tunnetusti nähtävillä vain huippu suuren osan jäädessä piiloon veden alle. Tämä kutsuu tulkitsemaan teoksia samaan

tapaan: pohtimaan, mitä jää kuvaamatta ja näyttämättä.

Jää on toistuva elementti Simpsonin viime vuosien teoksissa. Jää on sekä muutoksen että pysyvyyden vertauskuva. Sana ”ice” liittyy myös tasa-arvokysymykseen. Ihminen voidaan jäädyttää ja eristää yhteiskunnasta ja ”put on ice” termillä tarkoitetaan myös vankilaan sulkemista. Yhdysvalloissa vankilassa oleva henkilö ei saa äänestää, joten ihmisen vangitseminen on myös teko, jolla evätään hänen mahdollisuutensa saada äänensä kuuluviin yhteiskunnassa.

Näyttelyn maalauksissa korostuu syvän sininen väri, joka sisältää monissa

kulttuureissa symbolisia merkityksiä. Sanana sininen viittaa myös bluesmusiikkiin ja alakuloiseen mielialaan. Vuonna 2019 Simpson on kertonut maalausten värin kuvaavan paitsi pimenevää iltaa, myös henkistä tilannetta Trumpin johtamassa Yhdysvalloissa.

Näyttely on toteutettu yhteistyössä sveitsiläisen Kunstmuseum Thunin kanssa. Sen on kuratoinut Selachius-museoiden kokoelma- ja näyttelypäällikkö Laura Kuurne.

Vaikutusvaltainen taiteilija

Simpson syntyi 1960 Brooklynnissa New Yorkissa. Hän opiskeli School of Visual Artsissa New Yorkissa ja suoritti 1985 maisterintutkinnon Kalifornian yliopistossa San Diegossa.

Simpson on järjestänyt yksityisnäyttelyitä laajasti merkittävässä näyttelypaikoissa, kuten New Yorkin modernin taiden museossa MoMassa, Los Angelesin nykyaiteen museossa ja Whitneyin amerikkalaisen taiden museossa New Yorkissa, Jeu De Paumessa Pariisissa ja Haus der Kunstissa Münchenissä. Hänet on kutsuttu merkittävimpiin kansainvälisiin näyttelyihin kuten Venetsian biennaaliin Italiaan (1990 ja 2015)

ja Kassel Documentaan, Saksaan (1987 ja 2002). Vuonna 2019 hänet palkittiin J. Paul Getty -mitalilla.

Teksti: Laura Kuurne
Käännös: Silja Kudel

Sitaatit ovat vuonna 2019 järjestetystä keskustelusta, jossa Lorna Simpsonia haastatteli Thelma Golden, The Studio Museum in Harlemin johtaja ja pääkuraattori.

SERLACHIUS
museot
MÄNTTÄ | SERLACHIUS.FI

Kansi: Lorna Simpson, *Haze*, 2019, muste ja silkkipaino gessolla pohjustetulle lasikuidulle.
© Lorna Simpson. Taiteilijan ja Hauser & Wirthin omistuksessa.
Valokuvat: James Wang.

Serlachius-museoille on myönnetty ISO 14001 -sertifikaatti ja Sustainable Travel Finland -merkki.
Esite on painettu PEFC-sertifioidulle paperille.